

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

ОПРЕДЕЛЕНИЕ №9

София, 19 декември 1996 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Асен Манов

Членове: Младен Данаилов	Димитър Гочев
Милчо Костов	Иван Григоров
Цанко Хаджистойчев	Пенчо Пенев
Станислав Димитров	Тодор Тодоров
Николай Павлов	Георги Марков

при участието на секретар-протоколита Росица Топалова в закрито заседание на 19 декември 1996 г. разглежда конституционно дело № 30/96 г., докладвано от съдията Станислав Димитров.

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 1 и 5 от Конституцията. Делото е образувано на 12 декември 1996 г. по искане на 94 народни представители от 37-ото народно събрание за даване на задължително тълкуване на разпоредбата на чл. 44, ал. 2 от Конституцията и за обявяване противоконституционността на Движението за права и свободи (ДПС).

В уводната част на искането се отбелязва, че спорът, дали ДПС съответства по своя състав, структура, цели и дейности на конституционните изисквания продължава шеста година. Припомня се, че по този спор Конституционният съд се е произнесъл с Решение № 4 от

21.04.1992 г. по конституционно дело № 1/1991 г. По-нататък в обстоятелствената част на искането се съобразява, че за характера на една организация трябва да се съди не толкова по основните ѝ документи (устав, програма), а преди всичко по нейната дейност, включваща изяви на лидери, политически прояви и т.н. Твърди се, че ръководители на ДПС са извършвали действия, "насочени срещу суверенитета и националната сигурност на Република България" - изявления пред пресата и на национални конференции на движението, обсъждане на противоконституционни теми на тези конференции, демонстративно нарушаване на чл. 5 от Закона за политическите партии (ЗПП). Тези обстоятелства са дали повод за сезиране на Конституционния съд за задължително тълкуване на чл. 44, ал. 2 от Конституцията и за обявяване противоконституционността на ДПС на основание тази конституционна разпоредба. Към искането не са приложени доказателства в подкрепа на твърденията.

Производството по делото е във фазата по допустимостта на искането.

1. Фактическите твърдения, върху които се обосновава искането по чл. 149, ал. 1, т. 5 от Конституцията за обявяване противоконституционността на ДПС, са свързани с неговата дейност, като се поддържа, че тази дейност е в противоречие с разпоредбата на чл. 44, ал. 2 от Конституцията.

Съдът приема, че това е основното искане на групата народни представители, независимо от подреждането в изложението им и затова го поставя на първо място при решаване на въпроса по допустимостта.

Искането е недопустимо.

Конституционният съд по повод искане на две групи народни представители от Седмото велико народно събрание и 36-ото народно събрание, с Решение № 4 от 21.04.1992 г. по конституционно дело № 1/1991

г. се е произнесъл относно спора за конституционността на ДПС по чл. 149, ал. 1, т. 5 от Конституцията, респ. чл. 12, т. 5 ЗКС и за установяване неизбираемост на народните представители, избрани в 36-ото народно събрание с листата на ДПС по чл. 72, ал. 2 от Конституцията и чл. 12, т. 9 ЗКС.

С това решение Конституционният съд е: 1. отхвърлил искането за обявяване противоконституционността на ДПС на основание чл. 11, ал. 4 от Конституцията; 2. отхвърлил искането за установяване на неизбираемост на народните представители от 36-ото народно събрание, избрани с листата на ДПС в изборите, проведени на 13 октомври 1991 г., и 3. прекратил производството по делото в частта относно искането за обявяване противоконституционността на ДПС на основание чл. 44, ал. 2 от Конституцията.

В мотивите на решението - раздел I "Относно спора за конституционността на ДПС", точка 5, са изложени подробни съображения за прекратяването на делото по отношение на искането за обявяване противоконституционността на ДПС на основание чл. 44, ал. 2 от Конституцията. Конституционният съд е приел, че "Щом като една политическа партия извършва дейност в противоречие с чл. 3 ЗПП, възниква основание за нейното разпускане. Сама по себе си дейността на политическите партии, ако попада под действието на забраната по чл. 44, ал. 2 от Конституцията, не се обхваща от спора за тяхната конституционност по смисъла на чл. 149, ал. 1, т. 5 от Конституцията и поради това не се включва в компетентността на Конституционния съд. По тези съображения искането, което има за предмет спора за конституционността на ДПС, се явява недопустимо в частта му, в която се основава на твърдения, отнасящи се до дейността на движението, респ. на чл. 44, ал. 2 от Конституцията".

По настоящото дело също се твърди, че ДПС извършва забранена от чл. 44, ал. 2 от Конституцията дейност и на това основание се иска обявяване на противоконституционността му. Наново се прави искане по същия предмет, по който вече Конституционният съд се е произнесъл с решение по конституционно дело № 1/1991 г. за недопустимостта на искането.

В случая Конституционният съд трябва да приложи разпоредбата на чл. 21, ал. 5 от Закона за Конституционния съд (ЗКС), която гласи: "Когато Конституционният съд се е произнесъл с решение или с определение за недопустимостта на направеното искане, по същия предмет не могат да се правят нови искания". Тази законова забрана води до недопустимостта на искането, поради което то трябва да бъде отклонено.

2. Искането по чл. 149, ал. 1, т. 1 от Конституцията за даване на задължително тълкуване на чл. 44, ал. 2 от Конституцията в конкретния случай следва да бъде отклонено.

Необходимостта от задължително тълкуване на посочената в искането конституционна норма изобщо не е обоснована. Подателите на искането се позовават на изявления на лидери на ДПС с оглед преценка на дейността на движението по отношение на визираните в чл. 44, ал. 2 от Конституцията забрани, свързани с искането по чл. 149, ал. 1, т. 5 от Конституцията за обявяване противоконституционността на ДПС. За нуждата от тълкуване на чл. 44, ал. 2 от Конституцията обаче няма нито ред. Това искане не е мотивирано. Твърдението, че една политическа партия е нарушила Конституцията, не обосновава необходимостта от задължително тълкуване по реда на чл. 149, ал. 1, т. 1 от Конституцията на съответната конституционна норма. То е и излишно, защото преценката на съда във връзка с искането за обявяване противоконституционността на ДПС на основание чл. 149, ал. 1, т. 5 обхваща и казуално тълкуване на нарушената конституционна разпоредба - чл. 44, ал. 2 от Конституцията,

макар и неизведено в диспозитива на решението. Нарушението на Конституцията не може да бъде основание и автоматично да води до задължително тълкуване по реда на чл. 149, ал. 1, т. 1 от Конституцията на съответния конституционен текст. С такова тълкуване може да бъде надлежно сезиран Конституционният съд само при определени условия, като в искането се изложат подробни съображения по отношение нуждата, породила искането - неясноти относно смисъла и съдържанието на конституционната норма, противоречивото и нееднаквото прилагане на нормата и неблагоприятните последици при приложението ѝ (изключителни затруднения, блокиране на практиката).

Немотивираното искане за задължително тълкуване искателите свързват само и единствено с основното им искане за обявяване противоконституционността на ДПС. След като основното искане се отклонява и съдът няма да се произнесе по същество по него, исканото задължително тълкуване губи значение в случая.

По изложените съображения и на основание чл. 21, ал. 5 ЗКС и чл. 26, ал. 1 ПОДКС Конституционният съд

ОПРЕДЕЛИ:

Отклонява искането на 94 народни представители от 37-ото народно събрание за обявяване противоконституционността на Движението за права и свободи на основание чл. 44, ал. 2 от Конституцията като недопустимо.

Отклонява искането на същите народни представители за задължително тълкуване на чл. 44, ал. 2 от Конституцията.

Прекратява производството по конституционно дело № 30/1996 г.

Да се изпрати препис от определението на подателите.

Председател: Асен Манов